

„En Spand iskoldt Vand.“

Under den Forhandling i Landstinget, som i Slutningen af forr. Rigsdagssamling blev Forslaget om en Grundlovsændring til Del, faldt der nogle Udtalelser, som jeg synes, vi her i Bladet kan have godt af at mindes ved Indtrædelsen i det ny Aar.

Der blev sagt, at Modtagelsen, som dette Lovforslag fik, kunde sammenlignes med en Spand iskoldt Vand, der blev kastet over et svagt Væsen. Til den Udtalelse bemærkede Herman Trier, at han deraf nødig vilde slutte, at dette svage Væsen vilde tage sin Død derover. »Mangen Gang kan en Spand iskoldt Vand netop være en god Kur overfor Svagheden.«

Og jeg tror og haaber, at Herman Trier faar Ret. I første Øjeblik virker en saadan Medfart sikkert lammende, men er der blot tilstrækkelig Livskraft i det svage Væsen, er der ingen Tvivl om, at netop et saadant koldt Bad kan virke opstrammende. Og *det* synes jeg det har gjort i dette Tilfælde.

Vi blev d. 30te Marts ved den kolde Spand Vand med ét revet ud af den Tro — eller rettere Overtro — at vi rolig kunde lægge Hænderne i Skødet, nu Mændene havde taget sig af vor Sag. Og selv om den Medfart et Øjeblik virkede lammende, saa vaagnede vi dog snart op med fuld Forstaaelse af, hvor nødvendigt det er, at Kvinderne netop *nu* gør et Arbejde for at naa frem til Borgerretten. Det gælder bl. a. om at vise Mændene, at det ikke er *jos* ligegyldigt, om vi naar denne Ret en Menneskealder før eller senere.

Derfor er det saa glædeligt at se og mærke, hvor der rundt om i Landet er kommen nyt Liv over Foreningerne; som et Udslag deraf betragter jeg det Arbejde, der flere Steder gøres for og saa at faa de unge Piger interesserede for det Samfund, de lever i. Det er af stor Betydning at faa deres Interesse vakt. Det bliver jo dem, der i Følge Naturens Orden skal høste dér, hvor vi ældre har saæet.

Men vore Foreningers Arbejde har været saa uheldig at vække en Kritik, som er mig ganske uforstaaelig. Kritik

maa man altid være forberedt paa at møde, naar man arbejder for en Sag, men denne er mig uforstaaelig, fordi den kommer fra en Side, hvor »Landsforbundet« kunde vente at finde fuld Forstaaelse af sit Arbejdes Berettigelse og Viden om, at Arbejdsro er én af de første Betingelser for, at Arbejdet kan føre til et godt Resultat.

Den Kritik, der er rejst imod os, gaar ud paa, at vore Foreninger ikke holder sig til Kvindevalgretsforeningernes Program, naar de afholder Møder med Emner som: »Unge Pigers Opdragelse til huslig Gerning«. Det er en ren Misforstaaelse af Programmet. Gaar det ikke *netop* ud paa at dygtiggøre Kvinderne og forberede dem til bedste Samfundsborgere.

Naar der i § 1 i de enkelte Foreningers Love staar, at disses Formaal er: »at virke for Kvinders kommunale og politiske Ligestilling med Mænd samt gennem Møder med Foredrag og Diskussion om politiske og sociale Spørgsmaal at uddanne dem til Deltagelse i det offentlige Liv«, har der selvfølgelig aldrig været tænkt, at disse Foredrag og disse Diskussioner *kun* skulde være Debatter for og mod Valgretten, og det vilde vidne om en rørende Naivitet, om nogen vilde hævde den Opfattelse.

Alle kvindelige Erhvervsomraader maa absolut komme ind under vore Foreningers Interessesphære. Og hører Husgerning ikke til Kvinders Erhvervskilder? det er jo endnu det eneste Sted i Erhvervslivet, hvor vi er Mændenes Mestre. Paa alle andre Erhvervsomraader vil Samfundet *endnu* kunne undvære os uden føleligt Savn, men i Hus og Hjem er vi til Dato uundværlige.

Fordi vi faar politisk Valgret ophører vi ikke med at drive borgerlige Erhverv, med at være Husmødre, Tjenestepiger, Kontordamer ell. lign., og det gælder netop for Kvinderne om at faa denne ny Pligt — som vi lever i Haabet om — til at føje sig ind som et Led i hele vor menneskelige Tilværelse. Er det ikke netop for Tiden et brændende Spørgsmaal for mange Kvinder, hvorledes de skal kunne forene de to — i manges Øjne saa mod-

stridende — Pligter som at være en god, pligtopfyldende Husmoder og samtidig en do. Statsborger.

Jeg vilde aldrig have omtalt denne Kritik ved denne Lejlighed, hvis jeg ikke havde erfaret, at den i enkelte af vore Foreninger har fremkaldt Spørgsmaal om hvad der kan forenes med »Landsforbundet«s Program og hvad ikke. F. Eks. om det var programmæssigt at samle unge Piger til Møder med Oplæsning, Foredrag og Samtale om samfundsoplysende Emner. Jeg mener nemlig, at netop *det* Arbejde har en stor Betydning; der er meget vundet, hvis vi kan faa de unge Piger til at interessere sig for Samfundsspørgsmaalene, og der maatte nødig indsnige sig den Misforstaaelse, at »Landsf.«s Foreninger gaar udenfor deres Program ved at optage den Gerning. De fleste unge Piger har næppe skænket Samfundet mange Tanker, og det nytter sikkert ikke straks at komme til dem med en tør Oprensning af Lovparagraffer eller Samfundslære. Men netop i disse Dage foreligger der saa mange udmærkede Bøger og Skrifter, der egner sig til Oplæsning, Diskussion og Samtale ved saadanne Møder.

Alt virkeligt Oplysningsarbejde, der kan tjene til at klare Kvinders Samfundsbegreber, ligger indenfor vore Foreningers Omraade. Noget helt andet var det, om disse oprettede Kursus for Skræddersyning, Madlavning, Bogbinderi, Bogføring ell. lign. praktiske Færdigheder, eller lod afholde Foredrag om naturvidenskabelige, kunsthistoriske, litterære eller andre Emner, der ikke paa nogen Maade kan tjene til at oplyse eller vejlede Kvinderne om deres kommende Ret og Pligt som Statsborgere.

Men husk, at selv om »Landsf.«s Program er sammentrængt i faa Linier, saa spænder selve det Maal, vi deri har sat os — den politiske Valgret — over en hel Verden. Der er intet Samfundsforhold, der bliver uberørt af den. Og det hører derfor til de enkelte Foreningers Hovedopgave ikke at lade nogen Lejlighed til at sprede Oplysning og Kendskab om disse Forhold gaa ubenyttet hen.